

ಸಂಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳು, ಅನಂತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಓದಿಸುವ ಕನ್ನಡದ ಪುಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೂರ್ತವೆನ್ನಿಸುವ ಭಾವಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಅಪರೂಪದ 'ಸಾಮತೇಜಸ್ಸೇ' ಎನ್ನುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ - ಇದು ಓದುಗನಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಶ್ರವಣ ಹರ್ಷವನ್ನು ಅರ್ಥದ ಜೊತೆ ಉಕ್ಕಿಸಬಲ್ಲ ಕ್ರಮು.”

ಅಡಿಗರು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪಡೆದಂತಿರುವ ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಪರೋಕ್ಷ ಮೂಲವಾಗಿರುವುದು ಕಾಳಿದಾಸನ ಒಂದು ಮಂದಾಕ್ರಾಂತ. 'ಮಧ್ಯೇ ಶ್ಯಾಮಾ ಸ್ತನ ಇವ ಭುವಃ ಶೇಷ ವಿಸ್ತಾರ ಪಾಂಡುಃ' ಎಂಬ ಮೇಘದೂತದ ಮನಮೋಹಕವಾದ ಸಾಲು. 'ನಡುವೆ ಕಪ್ಪು ಮೊಲೆಯಂತೆ ಬುವಿಯ ಉಳಿದಂತೆ ಹರಡಿರುವ ಬಿಳುಪು.'

ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಶೇಷ' ಅಡಿಗರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಜ್ಞ ಮತ್ತು ಪರಿಧಿಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ಅರ್ಥವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, 'ಶೇಷ ವಿಸ್ತಾರ ಪಾಂಡುಃ' ಎಂಬ ಸಮಸ್ತಪದ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂವೇದನೆಯೇ 'ಸಾಮತೇಜಸ್ಸೇ' ಆಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಸಂವೇದನೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಅನುವಾದಿಸು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಂತಿದೆ. ಛಂದಸ್ಸಿನ ನಡೆಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದ ಸಂವೇದನೆಗೆ ಪರವಶವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿದವರಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಕಾಳಿದಾಸನಂತೂ ಅಡಿಗರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾನೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಒಂದು ಸಾಲು ಹಿಡಿದು ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಸಾಲು ಹೀಗಿದೆ: 'ಬಸಿರಹೂವಲಿ ನಿಂತನೀರೇ ಪಿಂಡಾಕಾರ ಬೆಳೆದ ಪದ್ಮಿನಿಜಾತಿ.' ಕೆಸರು ಮತ್ತು ಕಮಲಗಳ ಸಂಬಂಧ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ, ಕವಿಗೆ, ಕೆಸರಿಲ್ಲದೆ ನೀರೇ ತಾವರೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅರಳಿತೇನು ಎಂಬ ಕವಿ ಮಾತ್ರ ಸಹಜವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಕುತೂಹಲ. 'ಸಾಮತೇಜಸ್ಸು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಕುತೂಹಲವಿದು. ಅಂದರೆ ಸಾಮತೇಜಸ್ಸು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಹೊಳೆಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತವಾದ ಕುತೂಹಲವಿದು.

♦ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ರೋಚಕತೆಗಳೇ ಪ್ರಧಾನ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ?

ಲಕ್ಷೀಶ ತೋಳ್ಗಾಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧ್ಯಾ ಹೆಗಡೆ ಏನು ಮಾಡೋಣ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಬರೆಯಬಾರದು ಎಂಬ ಕರಾರು ಹಾಕಿ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸೋಣವೇ? ನೋಡಿ, ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಗ್ನಿದಿವ್ಯಗಳು!

♦ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸದ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಗುಣವಿದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸದ್ಯದ ಹಂಗು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ? ಅದೇನೇ ಇರಲಿ. ಬುದ್ಧ ಭಗವಂತ ಉದ್ಗರಿಸಿದ 'ಕ್ಷಣಿಕ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕುರಿತು ತುಸು ಯೋಚಿಸಿ. 'ಕ್ಷಣಿಕ' ಎಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತದ ಹಂಗು ಹರಿಯಿತು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. 'ಕ್ಷಣಿಕ' ಎಂದಾಗ ಸದ್ಯದ ಹಂಗೂ ಹರಿಯಿತಲ್ಲವೇ? ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ, Conceptಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಹೊರಬನ್ನಿ ಎನ್ನುವುದೇ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವದ ಅರ್ಥ.

♦ ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳಷ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ? (ನಗು) ಆಗಬೇಕಾದದ್ದಿದ್ದರೆ... ಆಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.